

**Sanace tělesa železničního spodku na trati Varnsdorf –
Seifhennersdorf (DB) v km 12,288 – 12,700**

BIOLOGICKÝ PRŮZKUM

Geo Vision s.r.o.

Chodovická 472/4, 193 00 Praha 9

Pracoviště: Brojova 16, 326 00 Plzeň, tel.: 377 241 203

E-mail: gv@geovision.cz

Web: www.geovision.cz

Sanace tělesa železničního spodku na trati Varnsdorf – Seifhennersdorf (DB) v km 12,288 – 12,700

BIOLOGICKÝ PRŮZKUM

(archivní číslo 22 345 17)

Řešitelský tým:
Ing. Vladimír Zýval

Prosinec 2022

OBSAH

	Strana
1. ÚVOD	2
2. BOTANICKÉ HODNOCENÍ	3
2.1 Metodický postup.....	3
2.2.1 Vegetační charakteristika.....	4
2.2.2 Výsledky průzkumu.....	4
2.3 Chráněné druhy	6
3. ZOOLOGICKÉ HODNOCENÍ.....	6
3.1 Orientační entomologický průzkum	6
3.2 Průzkum obratlovců.....	7
4. MIGRACE.....	7
5. ZÁVĚRY A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ.....	7
8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PODKLADŮ	9

PŘÍLOHY

- 1 - Fotodokumentace
- 2 - Přehledná mapa zkoumaných lokalit v měřítku 1 : 3 000
- 3 - Seznam výskytu živočichů v databázi NDOP

1. ÚVOD

Předkládaná závěrečná zpráva je souhrnem biologických průzkumů, prováděných v období červen – září 2022 v navrhované ploše stavby „Sanace tělesa železničního spodku na trati Varnsdorf – Seifhennersdorf (DB) v km 12,288 – 12,700“. Práce byly provedeny na základě objednávky společnosti Dipont s.r.o. a jsou u zhotovitele (společnost Geo Vision s.r.o.) evidovány pod číslem 22 345 17.

Cílem provedeného biologického průzkumu bylo zmapovat případné výskyty všech, zejména chráněných a ohrožených druhů rostlin i živočichů vázaných na přítomné biotopy.

Lokalizace a charakteristika území

Mapa 1: Přehledná mapa širšího okolí záměru (mapy.cz)

Dotčená plocha se nachází na okraji města Varnsdorf převážně mezi průmyslovými areály. Železnice je lemována převážně keřovými porosty, avšak nachází se zde i velké stromy v kolizi se záměrem sanace svahů. Železnice je místy lemována vlhkými nebo zavodněnými příkopy.

Mapa 2: Šikmý pohled na řešené území (mapy.cz)

Podle biogeografického členění území České republiky patří oblast záměru do bioregionu 1.56 Žitavský (Culek a kol. 2013). Z hlediska biochor se stavba dotýká 4BE a 3Do.

Klimaticky území spadá do mírně teplé oblasti MT2 (Quitt 1971).

Přírodní biotopy mapované v rámci soustavy NATURA 2000 v území nejsou (AOPK 2021). Geobotanická mapa (Mykiška a kol 1972) vymezuje v ploše acidofilní doubravy (*Quercion robori-petraeae*). Dle mapy potenciální přirozené vegetace (Neuhäuslová 1997) se jedná o bikové nebo jedlové doubravy.

Záměr stavby nezasahuje do žádného zvláště chráněného území, evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

V rámci rešerše dostupných archivů o předchozích biologických průzkumech nebyla získána žádná data.

2. BOTANICKÉ HODNOCENÍ

2.1 Metodický postup

Terénním průzkumem byly sledovány porosty ploše plánované sanace svahů, dodané zadavatelem. Průzkum probíhal v červnu až září 2022 a zastihl tak pozdně jarní i letní aspekt vegetace.

Plochu plánované stavby tvoří železniční těleso a navazující svahy a nezbytné manipulační plochy. Vzhledem k obdobnému charakteru plochy nebyla tato dále členěna na dílčí plochy průzkumu.

Nomenklatura druhů byla sjednocena podle práce K. Kubáta (2002). K determinaci rostlinných druhů byla používána ještě práce W. Rothmalera (1995).

Nomenklatura syntaxonů je uvedena dle Moravce (Moravec 1995), nomenklatura biotopů dle katalogu biotopů (Chytrý et al. 2001).

2.2.1 Vegetační charakteristika

Ve studovaném území byl pořízen aktuální druhový soupis cévnatých rostlin, byly determinovány jednotlivé porosty a pořízena jejich charakteristika (dominantní druhy, stupeň degradace, popřípadě ruderalizace) a výskyt chráněných druhů. Průzkum na lokalitě probíhal červnu až září 2022. Byly zhodnoceny porosty, ve kterých lze předpokládat výskyt druhů jarního aspektu. Botanický průzkum prováděl Ing. Vladimír Zýval.

Na lokalitě byl sledován výskyt chráněných druhů ve smyslu Vyhlášky ČNR č. 395/1992 Sb. a druhů z Černého a červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Grulich 2012).

V druhovém soupisu jsou uváděny druhy abecedně podle českého názvu rostliny. Druhy jsou přiřazeny do bylinného (E1), keřového (E2), či stromového patra (E3), ve kterém rostly.

2.2.2 Výsledky průzkumu

V druhovém soupisu jsou uváděny druhy abecedně podle českého názvu rostliny. Druhy jsou přiřazeny do bylinného, keřového, či stromového patra, ve kterém rostly. Vzhledem ke značné podobnosti jednotlivých lokalit (s výjimkou polí, která jsou prakticky bez vegetace) jsou druhy uvedeny v jednotném seznamu:

E1

blatouch bahenní *Caltha palustris*
 bodlák kadeřavý *Carduus crispus*
 bojínek luční *Phleum pretense*
 česnáček lékařský *Alliaria petiolata*
 divizna *Verbascum* sp.
 hadinec obecný *Echium vulgare*
 heřmánkovec nevonný *Trpleurospermum inodorum*
 hrachor luční *Lathyrus pratensis*
 jahodník obecný *Fragaria vesca*
 jetel luční *Trifolium pratense*
 jetel plazivý *Trifolium repens*
 jetel pochybný *Trifolium dubium*
 jetel prostřední *Trifolium medium*
 jetel zvrhlý *Trifolium hybridum*

kakost smrdutý *Geranium robertianum*
kaprad' samec *Dryopteris filix-mas*
kokoška pastuší tobolka *Capsella bursa-pastoris*
kontryhel *Alchemilla* sp.
kopřiva dvoudomá *Urtica dioica*
kostival lékařský *Symphytum officinale*
kostřava luční *Festuca pratensis*
kuklík městský *Geum urbanum*
lipnice luční *Poa pratensis*
lipnice roční *Poa annua*
locika kompasová *Lactuca serriola*
máchelka podzimní *Leontodon autumnalis*
medyněk měkký *Holcus mollis*
medyněk vlnatý *Holcus lanatus*
metlička křivolaká *Avenella flexuosa*
mochna plazivá *Potentilla reptans*
netýkavka malokvětá *Impatiens parviflora*
netýkavka nedůtklivá *Impatiens noli-tangere*
okřehek menší *Lemna minor*
ovsík vyvýšený *Arrhenatherum elatius*
pampeliška *Taraxacum* sect. *Ruderalia*
pomněnka rolní *Myosotis arvensis*
popenec obecný *Glechoma hederacea*
přeslička bahenní *Equisetum palustre*
přeslička rolní *Equisetum arvense*
psárka luční *Alopecurus pratensis*
psárka luční *Alopecurus pratensis*
pýr plazivý *Elytrigia repens*
rozrazil lékařský *Veronica officinalis*
rozrazil rezekvítek *Veronica chamaedrys*
řebříček lékařský *Achillea millefolium*
srha laločnatá *Dactylis glomerata*
svízel přítula *Galium aparine*
svízel syřišťový *Galium verum*
štírovník růžkatý *Lotus corniculatus*
šťovík menší *Rumex acetosella*
třezalka tečkovaná *Hypericum perforatum*
vikev ptačí *Vicia cracca*
vlastovičník větší *Chelidonium majus*
vrbovka *Epilobium* sp.
zlatobýl kanadský *Solidago canadensis*
zvonek rozkladitý *Campanula patula*

E2

bez černý *Sambucus nigra*
dub letní *Quercus robur*
hloh jednosemenný *Crataegus monogyna*
jasan ztepilý *Fraxinus excelsior*
javor klen *Acer pseudoplatanus*
javor mléč *Acer platanoides*
jeřáb ptačí *Sorbus aucuparia*
líška obecná *Corylus avellana*
olše lepkavá *Alnus glutinosa*
ostružiník *Rubus sp.*
růže *Rosa sp.*
slivoň obecná *Prunus insititia*
střemcha obecná *Prunus padus*
topol kanadský *Populus canadensis*
topol osika *Populus tremula*
trnovník akát *Robinia pseudoacacia*
třešeň ptačí *Prunus avium*
vrba bílá *Salix alba*
vrba jíva *Salix caprea*
vrba křehká *Salix fragilis*

E3

..

jasan ztepilý *Fraxinus excelsior*
javor klen *Acer pseudoplatanus*
javor mléč *Acer platanoides*
jeřáb ptačí *Sorbus aucuparia*
olše lepkavá *Alnus glutinosa*
topol osika *Populus tremula*

2.3 Chráněné druhy

Druhy aktuálně zařazené do stávajících kategorií ochrany dle vyhlášky MŽP 395/1992 Sb. a podle Červeného seznamu nebyly v místě zaznamenány.

3. ZOOLOGICKÉ HODNOCENÍ

3.1 Orientační entomologický průzkum

Výskyt hmyzu byl orientačně sledován v průběhu tří návštěv v období červen až září 2022. Hmyz byl sledován vizuálně, aktivně hledán v mrtvém dřevu a dále byly vyhledávány potenciální biotopy vzácnějších druhů. Na lokalitě byl zaznamenán výskyt běžných skupin a druhů hmyzu, nebyl zaznamenán výskyt potenciálních biotopů zvláště zajímavých skupin hmyzu, a proto nebylo přistoupeno k podrobnému entomologickému průzkumu za pomoci

pastí, lovu sítkou a dalších podrobných metod. Databáze NDOP neeviduje v území a jeho blízkém okolí žádné záznamy o průzkumech hmyzu.

Během terénních pochůzek byly zaznamenány běžní zástupci běžných skupin hmyzu. Na travnatých půlohách se vyskytují ve větší míře hlavně běžné druhy pavoukoců. Liniové dřevinné vegetační prvky jsou využívány nejčastěji dvoukřídlými jako např. včela medonosná (*Apis mellifera*) nebo pestřenkami (*Syrphidae*). Nebyl zde zaznamenán žádný druh motýla, byť dřevinné liniové prvky pro ně mohou být vhodným biotopem. Chybí jim však větší plocha vysokostébelnaté vegetace, na které by se mohli vyvíjet.

Prakticky po celé lokalitě byl zaznamenán výskyt ohrožených **čmeláků rodu *Bombus***. Druhým zaznamenaným ohroženým druhem jsou **mravenci rodu *Formica***, jejichž kolonie byla nalezena v dřevinném lemu železnice a je vyznačena v příloze 2. Charakter kolonie (v kořenovém systému a mezi kmeny stromu) prakticky znemožňuje její úspěšný transfer.

3.2 Průzkum obratlovců

Obratlovci byly zkoumány vizuálně a prostřednictvím pobytových stop jako je trus, stopy, peří atd. Na lokalitě nebyl zaznamenán žádný druh obojživelníka ani biotopy, které by jim vyhovovaly. Byl zaznamenán výskyt jednoho druhu plaza, silně ohrožená **ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*)**, která se běžně vyskytuje i v širším okolí a stavba se této populace výrazně nedotkne.

Dále bylo zaznamenáno několik druhů běžných ptáků, jako káně lesní (*Buteo buteo*), straka obecná (*Pica pica*), kos černý (*Turdus merula*), pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*), vrabec domácí (*Passer domesticus*).

Ze savců byly zaznamenány pobytové stopy (trus a stopy) zajíce obecného (*Lepus europeus*), srnce obecného (*Capreolus capreolus*) a prasete divokého (*Sus scrofa*).

Nebyl zaznamenán výskyt žádných zvláště chráněných druhů ptáků ani savců, pouze zcela běžné druhy české krajiny.

SHRNUTÍ

Plocha stavby, kterou z větší části tvoří železniční těleso a jeho husté dřevinné lemy nenabízí atraktivní biotop zajímavějším druhům.

4. MIGRACE

Území nespadá do plochy biotopu zvláště chráněných druhů velkých savců, tedy neměly by přes něj vést dálkové migrační trasy. V ploše nebyly zaznamenány migrační trasy živočichů.

5. ZÁVĚRY A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Z hlediska ochrany přírody (zákon č. 114/1992 Sb.) se v ploše uvažovaného záměru ani v jejím nejbližším okolí **nenacházejí žádná zvláště chráněná území, ani registrované významné krajinné prvky.**

Do prostoru stavby ani jejího širšího okolí nezasahuje žádná evropsky významná lokalita (ve smyslu §45a a 45c, zákona č. 114/1992 Sb.), ani nepředpokládáme její pozdější vymezení, **dále sem nezasahuje žádná ptačí oblast** (ve smyslu §45e, zákona č. 114/1992 Sb.).

Botanické hodnocení:

Průzkumnými pracemi v roce 2022 **nebyl** v ploše záměru **zjištěn výskyt zvláště chráněných druhů rostlin ani druhů červeného seznamu.**

Vzhledem k tomu, že biotopy zabírané stavbou jsou výrazně ovlivněné člověkem a jejich druhové složení je chudé, **nepovažujeme za nutné provádět rekognoskaci trasy, kvůli ZCHD před zahájením stavby.**

V lokalitě se nevyskytují cenná přírodní společenstva rostlin.

Doporučujeme po stavbě obnovit v území stávající linie dřevin.

Zoologické hodnocení:

Pro účely průzkumu bezobratlých byla lokalita navštívena třikrát. Celkem byly zaznamenáno 2 ZCHD bezobratlých. **Čmeláci rodu *Bombus* a mravenci rodu *Formica*.**

Z obratlovců byl zaznamenán jeden druh chráněného plaza – **ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*)**. U těchto tří druhů doporučujeme požádat o výjimku ze zákazů podle § 56 zákona 114/1992 Sb. **pro zakázané činnosti uvedené v odst. 2 § 50 zákona 114/1992 Sb.**

8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PODKLADŮ

Anděl, P., Gorčicová, I., Hlaváč, V., Miko L., Andělová H. (2005): Hodnocení fragmentace krajiny dopravou. AOPK ČR, Praha, 99 str.

Anděl, P., Hlaváč, V. et al. (2001): Metodická příručka k zajišťování průchodnosti dálničních komunikací pro volně žijící živočichy. AOPK ČR Praha, 51 str.

Anděl, P., Hlaváč, V., Lenner R. et al. (2006): TP180 – Migrační objekty pro zajištění průchodnosti dálnic a silnic volně žijícími živočichy. Ministerstvo dopravy, odbor pozemních staveb, Praha, 92 str.

Anděl, P., Belková, H., Gorčicová, I., Hlaváč, V., Libosvár, T., Rozínek, R., Šikula, T. a Vojar, J. (2011): Průchodnost silnic a dálnic pro volně žijící živočichy. Evernia, Liberec, 154 str.

Baruš V., Oliva O. et al. (1992): Fauna ČSFR. Obojživelníci (Amphibia). – Academia, Praha.

Baruš V., Oliva O. et al. (1992): Fauna ČSFR. Plazi (Reptilia). – Academia, Praha.

Grulich, V. (2012) Red list of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia., 84: 631-645.

Culek, M., Grulich, V., Laštůvka, Z., Divíšek, J. (2013): Biogeografické regiony České republiky. Masarykova univerzita, Brno, 450 str.

Chytrý M., Kučera T. et Kočí M. (2001): Katalog biotopů České republiky. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Kubát K. (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha.

Löw at al. (1995): Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability. Metodika pro zpracování dokumentace. – ČÚOP, Praha.

Moravec J. et al. (1995): Rostlinná společenstva České republiky a jejich ohrožení. – Severočeskou přílohou, Příloha 1995, Litoměřice.

Plesník, J., Hanzal, V., Brejšková, L. [eds.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů

České republiky. Obratlovci. Příroda, Praha, 22: 1–184.

Rothmaler W. (1994): Exkursionsflora von Deutschland. – Gustav Fischer Verlag Jena, Stuttgart.

Toman A., Hlaváč V. (1995): Křížení komunikací a vodních toků s funkcí biokoridorů. – AOPK, Havlíčkův Brod.*

Migrační mapa, AOPK, 2020

Nálezová databáze ochrany přírody, AOPK, 2020

Ortofotomapa, ČÚZK, 2020

Územní plány dotčených obcí

Vlastní mapové podklady a průzkumy

Příloha 1: Fotodokumentace

Foto 1: plocha starého nádraží.

Foto 2: deponie kameniva slouží jako úkryt silně ohrožené ještěrky živorodé.

Foto 3: doprovodná dřevinná vegetace.

Foto 4: Kolonie mravenců rodu *Formica*.

Formica sp.

Legend

Plocha BP

